

F e l j e g y z é s

a Varsói Szerződés tagállamai külügyminiszterhelyetteseinek XII.15-én
tartott megbeszéléséről

1./ A miniszterhelyettesi értekezlet feladata volt, hogy a magyar részről előzetesen megküldött közlemény- és Felhívástervezetet egyeztesse.

2./ A megbeszélés március 15. 10.30-tól március 16. 3.15-ig tartott.

3./ Az értekezlet résztvevői a magyar tervezeteket tárgyalási alapként egyhangulag elfogadták és köszönetüket fejezték ki az anyagok időben történt szétküldéséért.

4./ A megbeszélésen a résztvevők érdeemben csak a közleménytervezettel tudtak foglalkozni. Az eredeti magyar tervezet 24 bekezdése közül mindössze 8-at sikerült kisebb-nagyobb módosítással egyeztetettnek minősíteni, míg a többiben a hatok álláspontjától gyökeresen eltért a román vélemény.

Az alapvető véleményeltérések a következő kérdésekben mutatkoztak:

a./ Varsói Szerződéssel kapcsolatban

A román magatartás a katonai blokkok /és ezzel kapcsolatban a hadgyakorlatok/ túlhaladott voltából és megszüntetésük szükségességéből indult ki. Ezen az alapon ellenzik a Szervezet erőszakkal

minthogy szerintük ezzel a NATO erősítését váltjuk ki olyan időszakban, amikor az - szerintük - szétesőben van. Firjubin elvtárs a kialakult vita során a román magatartást úgy jellemezte, mint a Varsói Szerződés szervezetének elutasítására irányuló saadékat.

b./ Az európai biztonsággal összefüggő kérdésekben a román álláspont új elemet nem mutatott. Merveen tartózkodtak az NSEK kormányának bármilyen elítélésétől. Egyik javaslatuk arra mutat, román részről hajlamosak egyoldaluan, a Varsói Szerződés többi tagállamával nem egyeztetett módon, nyilatkozatcserére az NSEK-val az erőszakról való lemondás tárgyában. Ezzel kapcsolatos magatartásuk éles NDK., lengyel és szovjet elítélésben részesült.

c./ A vietnami, illetve a közelkeleti kérdésben ismert álláspontjuk nem változott.

d./ A legújabb vitát az a pótilólag beterjesztett kiegészítésünk váltotta ki, amely a Szerződés tagállamai együttes fellépését célozta bármely tagállam határát veszélyeztető provokációkkal szemben. Román részről ilyen kötelezettséget - a Szerződés 5. cikkére való hivatkozással - csak a tagállamok európai határainak vonatkozásában ismertek el. A hat állam a fellépést egyértelműen elutasította, ezt olyannak minősítette, amely a Szervezet lényegét, a tagállamok biztonságát iktatná ki.

3./ A külügyminiszterhelyettesek a felhívás-tervezettel érdeemben nem tudtak foglalkozni. Megállapodtunk, hogy 16-án 10 órakor térünk vissza a megvitatásra.

6./ A csehszlovák delegáció pozitív szellemben vett részt a munkában. Minden lényeges vitás kérdésben támogattak bennünket.

7./ Egyes esetekben a lengyel és a német elvtársaknak a közleménytervezet erősítésére irányuló javaslatai váltottak ki éles vitát.

8./ A vitában tapasztalható román magatartás azt mutatta, hogy rövid tény-kommuniké kiadására töreksznek; várható, hogy ez a törekvésük folytatódik.

9./ Malita felvetette, hogy román részről szükségesnek tartják a már egyeztetett katonai dokumentumok közös vizsgálását. Valószínűleg ennek kapcsán akarják felvetni kifogásaikat a 12/b ponttal kapcsolatban.

10./ Az értekezlet a miniszterhelyettesek ama értékelésével zárult, hogy feladatukat nem tudták teljesíteni.

B u d a p e s t, 1969. március 16.

Puja Frigyes
/Puja Frigyes/

66

A külügyminiszterhelyettesek
=====

megbeszélései 1969. március 15- 17.

1. ülés   1969. márc. 15. 10³⁰ - márc. 16. 03⁻
2. "   1969. márc. 16. 10¹⁵ - márc. 16. 14³⁰
3. "   1969. márc. 16. 19²⁰ - márc. 17. 03⁻
4. "   1969. márc. 17. 11⁻ - márc. 17⁻

Az első ülésen a magyar tervezeteket tárgyalási alapként elfogadták.

Az ülésen mindvégig a magyar delegáció vezetője, Pujá Frigyes elvtárs elnökölt.